

Biblické hodiny – Niektoré príbehy SZ

Pascha atď.

Poznáte tú situáciu, keď nastane problém vo vzťahu, vy sa nahneváte na niekoho a máte pravdu, povieťe, možno vykričíte mu svoje postoje, ale on len stojí a pozerá a vy vidíte, že si nič neuvedomil. Nejakto takto to bolo aj medzi Mojžišom a faraónom. Mojžiš kráľovi jasne hovorí o poslednej hroznej rane, je nahnevaný a veľmi chce, aby faraón nejako pozitívne zareagoval. Ale on nič, žiadna reakcia, žiadne prepustenie, jeho srdce je zas tvrdšie.

Predtým však ako Izraelci budú môcť odísť, Pán Boh im ponúka **slávnosť**, vďaka ktorej si spomenú na všetko, čo sa im stalo a ktorá ich bude sprevádzať a živiť ich vieru po celé generácie budúcich Hebrejov.

Izraelský rok začínal počas zimnej rovnodennosti. V tomto texte však začína nový rok v mesiaci ábíb alebo nísan, kedy má byť slávený hod veľkonočného baránka – Pán Boh častejšie naplňal pohanské sviatky novým významom, ako je tomu napr. aj na Vianoce (židovský kalendár je veľmi zložitý). Napr. aj v Babylone sa každý rok začínal slávnosťou, kedy bol čítaný stvoriteľský mýtus o pohanskom bohu Mardukovi a keďže Pán Boh teraz určuje nový rok na tento pohanský dátum, vlastne zvestuje, že sa nový rok bude otvárať vo svetle zvesti o veľkonočnom baránkovi, zvesti o vyslobodení z otroctva.

Pascha pochádza pravdepodobne z pohanského prostredia a znamená poskakovanie, z čoho sa teda prenesene pascha vníma ako preskočenie domov Izraela. Pesach bola krátka jedno-nočná slávnosť počas prvého jarného splnu.

Hod baránka pochádza z oblasti pastierstva. Pastieri si chceli zaistiť úspech a bezpečie, keď na jar vychádzali so svojimi stádami na nové pastviny. Obetovaním baránka si chceli nakloniť božstvo, ktoré potom malo odvrátiť nebezpečenstvo od zvierat aj ľudí a chrániť pastierov na nehostinných či nebezpečných miestach.

Ak mal byť *baránok pečený vcelku, môže to symbolizovať prosbu o magické zabezpečenie jednoty rodu a zvierat*. Spoločná hostina zas mala pritiahnúť nadprirodzenú moc ochrany a odvrátenia nešťastia a záhuby. Možno aj preto malo byť odstránené všetko, čo podliehalo skaze, pretože vtedajší ľudia si všetko spájali s náboženstvom a mágiou.

Tento starý kultický pohanský zvyk je však naplnený novým obsahom. Stáva sa znamením Hospodínovho zachraňujúceho skutku lásky: vyvedenie z egyptského otroctva, zo zeme záhuby a smrti. **Znamenie krvi, pútnický odev**

a ďalšie obrady sa teraz stávajú odkazom na jedinečnú udalosť Božieho skutku a znamením víťazstva Hospodina nad egyptskou mocou ľudí aj ich božstiev. Na tento „systém“ nadväzuje aj udalosť Veľkej noci v súvislosti s Pánom Ježišom Kristom, v ktorej sa slávnosť pesachu stala úplnou a dokonalou.

So sviatkom pesachu sú spojené **slávnosti nekvasených chlebov**, ktorá mala svoj pôvod tiež v pohanských oblastiach a touto slávnosťou začínala žatva jačmeňa. Večer pesachu bol zároveň prvým dňom tohto sviatku, ktorý celkovo trval 7 dní. V prvý a posledný deň sviatku sa ľudia stretávali na bohoslužbe a počas týchto dní sa nesmeli pracovať, nesmeli používať kvas. Starý kvas sa musel odstrániť ako symbol nového života, všetko staré sa má nechať za sebou.

Sú tu však aj **novinky**: napr. miska, do ktorej mala byť zachytená krv baránka, zväzok yzopu, ktorý sa máčal do krvi, výslovný zákaz vychádzania z domu, slávnosť má byť zachovaná pre budúce pokolenia a má byť vykladaná, aby nestratila správny zmysel.

Tejto slávnosti sa môžu zúčastniť **iba tí, ktorí sú obrezaní**, ale sláviť sabat majú už všetci, bez ohľadu na obriezku. Už tu bola obriezka symbolom príslušnosti k Izraelu.

Izraelci urobili všetko tak, ako im bolo prikázané, pretože **vernosť Hospodinova sa odráža v poslušnosti Jeho ľudu.**

ES

Rana, ktorú Mojžiš ohlásil Egyptu, doľahla na celú krajinu. V tej noci, keď Izraelci slávilí hod baránka dostali udalosti rýchly spád. Mojžiš a Áron sú povolani pred faraóna a dostávajú nie povolenie, ale rozkaz odísť z Egypta tak, ako požadovali: všetci a so všetkým. Faraón už zistil, že s týmto Bohom sa nebojuje, že tomuto Bohu sa len slúži, čo pre neho nebolo ľahkým priznaním, práve preto, že tak dlho vzdoroval a bojoval proti Hospodinovi.

Izraelci využívajú príležitosť, berú so sebou všetko, aj cestu, pretože nemali čas počkať, kým upečú chlieb. Vezmú si od Egyptanov šperky a plášte, ktoré im ochotne dávali, ako to zvestoval Hospodin. Aj v tejto chvíli môže Izrael poznať, že Hospodin je verný, pravdivý a že je hodné Mu dôverovať.

Miestom odchodu bol **Raamses** a smer cesty **Sukót** (na východ od mesta Pitóm). Z Egypta odchádzalo 600 000, teda silný, organizovaný národ a s nimi

aj ďalší ľudia, pravdepodobne tiež egyptskí otroci alebo to boli ľudia, ktorí prijali vieru v Hospodina.

Údaj o 430 rokoch zajatia nie je presný, ale či je symbolický alebo reálny, hovorí o tom, že ten pobyt bol veľmi dlhý a jediný, na koho sa dalo po tak dlhom období otroctva ešte spoliehať, bol Hospodin.

Noc pesachu je nazvaná nocou bdenia, kedy človek má byť vnímavý na Boží hlas, byť otvorený Pánovmu volaniu k slobode, k pripomínaniu si Božiu lásku a srdce má byť upriamené na Pána. Tak si túto noc mali pripomínať pre seba, ale aj zvestovať Hospodinove skutky iným.

Egyptskí prvorození zomreli, ale **Izraelskí boli zachránení, boli pod Božou ochranou a sú tak Jeho majetkom.** Preto všetko prvorozené má byť dané Hospodinovi – dobytok, ktorý bolo možné obetovať, mal byť obetovaný, ale napr. somár nemohol byť obetovaný, tak za neho zástupne bol obetovaný dobytok alebo musel byť usmrtený. Prvorozený syn mal byť vyplatený obeťou zvierat'a. Tento akt mal Izraelu vždy pripomínať, čo Hospodin pre nich urobil. Hrozilo totiž, že ľud zabudne na Božie skutky, preto bolo potrebné stále konať tieto obrady. Ved' Hospodin život dáva aj zachováva, čoho symbolom bolo zasväcovanie prvorozených.

Prvorození mali zvláštne postavenie: zastupovali rod pred Bohom, boli nositeľmi požehnania a strážcami tradície. Skrže nich patrí Pánu Bohu celý rod, všetok ľud, so všetkým, čo má. Keď je Izrael nazvaný prvorozeným, naznačuje sa, že cez neho je Hospodinu zasvätená celá zem a skrže Krista, ako prvorozeného, všetci ľudia všetkých čias. Aj my.

